םה א מייי פי״א מהלי מפלה הלי ב טוש״ע

מעפית טכט על פתנ עשין דרבנן ג טוש"ע א"ח ס" רכ סעיף ב [ובר"ף כאן ובפ"ק דתענית ד' קע"ב. ובראיש כאן ובפ"ע דברנות וברא"ש כאן ובפ"ע דברנות

סי׳ ה' ובפ"ק דתעני' סי׳

עא ד מיי׳ שם טוש״ע או״ח

:ה' מי' רפח סעיף ד

עג ו מיי׳ פ״ד מהלכות נדרים הלכה טו סמג

לאין רמב טוש"ע א"ח סי מקסח סעיף ב: עד ז ח מיי פ"ב מהל'

מהלי תפלה הלי ח סמג עשין

יט טוש"ע א"ח סי

עה ט מיי

ה"ש הלכה ה ופ"ו

הלכה ה:

שו י מיי פייט מהלי שנת

הלכה כו סמג לאוין סה טוש"ע א"ח סי רגב סעיף

ו: עו כ מיי פט"ו מהלי שבת הלכה ב סמג שם טוש"ע

ל"ח סי שנ סעיף א:

רבינו חננאל

שתים עשרה שנה עבדו את כדרלעומר ושלש עשרה

כדרלעומר והחריבה נמצאת שלותה כ"ו שנים ותשולם

נ״ב לישיבתה. וכל עיר

שגגותיה גבוהות מן הכנסת סופה ליחרב שנאמר לרומם בית אלהינו ולהעמיד את

חרבותיו. אמר רב אשי [אנא] עבדי למתא מחסיא

שהגבהתי הכנסת למעלה מכל גג דלא ליחרב מהאי

נכרי ולא תחת ישמעאל,

תחת ישמעאל ולא תחת

חבר. שהז רעים. כדגרסינז

. ביבמות תחת חבר ולא תחת

רמה, וכ"ש יתום ואלמנה.

אמר רב כל חולי ולא חולי

אנו דב כל חולי ולא חולי מעיים, וכל כאב ולא כאב לב, כל מחוש ולא מחוש

ראש. אמר רב יפה תענית

לחלום כאש בנעורת. אמר

רב חסדא ובו ביום. אמר

רב יוסף ואפילו בשבת.

ופורע [ואינו תענית חלום]

אלא שקיבל עליו מעצמו ארא שק בל כלי הכבה. להתענות בו. ואפילו אם אירע בו אונס לוה

כי הא שמעי׳ היכא דאירע

בו (צער או אונס). אמר

ופורע ותענית חלום בין

ואוקימנא ד לדברי לדברי

איצטריך לדברי תורה, דתניא חברים שהיו עסוקין

רוני א יובר בי שריי כסוקן בתורה מפסיקין לק״ש ואין מפסיקין לתפלה. א״ר יוחנן

לא שנו אלא כגון רשב״ לא שנו אלא כגון וחביריו שתורתן אומנותן אבל כגון אנו מפסיקין

כשם שאין מפסיקין לתפלה

. דא"ר אלעזר בר' צדוק י כשהיינו עסוקים בעיבור

אין מפסיקין . ההיא בעיבור שנה תניא,

ופורע ותענית ו כך ובין כך התחילו אין

אדח

מפסיקין

פ"ב מהלי

במ ב מוש"ע שם: ע ג מיי׳ פ״א מהלכות תענית הלכה יב סמג . 27

ובלשוו ישמעאל מגדלו. לו) [פנטון ישתעתל תהולן,
ב) [גי׳ הערוך אברוארי פי׳ חומת העיר בלשון פרסי],
ג) תענית יב: ע״ש, ד) [ע׳ תוס׳ לקמן כד. ד״ה תעני׳], ה) ולקמן קמט.ן, ו) עירובין לקתן קמטבן, 1) עירובין
כ. ע"ש למו. ע"ש, 1) פיי
בנינים העשוין לנוי, ח) בס"ח!
המנול, ש) [דברים ו],
מדפ"ח הגר בנה"ר וכר
לרה"י, כ') [וכך מפרש הערוך
בערך חברן, 1) [לעיל ו"ד.], מ) [ל"ל עידן ללויי],

קשקושי ואברורי. י) בירניות ומגדלים:

רב אשי ראש ישיבה היה במתא

מחסיא ומנעם מלהגביה בתיהם יותר

מבהכ"נ: מחת ישמעאל. לשמשו: ולא

מחת נכרי. אדומים שהיו רשעי׳ יותר:

חבר. (h) אומה מבני פרסיים: **הלמיד**

הכם. אם יקניטנו יענישנו וכן יתום

ואלמנה מפני שדמעתן מלויה: חולי.

הוא חולי ארוך המנוונהם והולך ומתיש

כח כגון חשתה וחולי הרחש: כחב.

הוא ההולך ובא כגון כאב שן כאב

מכה: מיחוש. חששה בעלמה לפי

שעה וקל: חללה של רשות. עומק

לבם שהוא לריך להיות לו לב לכמה

מדינות למס הקלוב ולכמה מלחמות

ולכמה משפטים והכל ביום אחד:

עיגלה מילמה. כי שלישי לבטן שהוח

משובח מפני שהבהמה בקטנותה

אינה עדיין בכחה והולד ראשון ושני

אינו בריא: והא מנא ליה רישא אם

התחילו אין מפסיקין. וגבי תפלה

קיימינן ולמה ליה למיהדר למיתני

ואין מפסיקין לתפלה: אתאן לדברי

מורה. ומילתה החריתי נקט: הברים

העוסקין בתורה מפסיקין. תורתן

לקריאת שמע דזמנה דאוריי' ובשכבר

ובקומךש ואין מפסיקין לתפלה: אבל

אנו. הואיל ומפסיקין תורתנו לאומנותנו

כ"ש שנפסיק לתפלה: עיבור שנה.

שהיו עולים שבעה לעלייה ונושאין

ונותנין אם השנה ראויה ולריכה

להתעבר כדאמר בסנהדרין (יא:) על

האביב ועל פירות האילן ועל התקופה:

בותנר' שמה ישכה וילה. משתחשך:

ולא יפלה את כליו. מבער כנים

מבגדיו דמתרגמינן בערתי פליתי

(דברים כו) ולקמן (יב.) מפרש טעמא: ולא יקרא לאור הנר. בספר שמא

יטה הנר להביא השמן לפי הפתילה

שידלק יפה ונמלא מבעיר בשבת:

החון. חון הכנסת המקרא שבעה

הקוראים בתורה ופעמים שאינו יודע

היכן לריכין לקרות למחר ורוחה

היכן קורין תינוקות של בית רבן

בשבת זו והן קורין בסדר לאור הנר

בבית הכנסת ויודע שהיא פרשה של

שבת זו. ל"א חזן מלמד תינוקות ורואה

היכן יתחילו למחר והיכא יסיימו

פרשיותיהן: כיולה בו. לעשות

הרחקה לעבירה אמרו: לא יאכל

הוב עם הובה. וכ"ש טהור עם

הזבה: מפני הרגל עבירה. מפני

שמתוך שמתיחדין יבא לבעול זבה שהיא בכרת: גב' לא יעמוד אדם

י ברה"י. ויושיט פיו וראשו לרה"ר

לאחוז כלי ולשתות גזרה שמא יוציא

הכלי אליו ונמצא מתחייב חטאת:

תורה אור השלם ו שתים עשרה שנה עבדו

עשרה שנה בא כדרלעמר וְהַמְּלְכִים אֲשֶׁר אִתּוֹ וְיַכּוּ את רפאים בעשתרת אָת וְּצָאָים בְּצָשְׁוְּחְּוּ קַרְנָיִם וְאֶת הַזּוּיִּים בְּהָם וְאֵת הָאֵימִים בְּשְׁוַה קָרְיָתָיִם: בראשית יד ד-ה עַבָּדִים אֲנַחְנוּ בי לא ובעבדתנו וּבְעַבְּרַתֵנוּ לא עַלְינוּ חֶטֶּד אֱלֹהֵינוּ וַיֵּט עָלֵינוּ חֶטֶּד לִפְנִי מַלְבֵי פָּרַס לְתֶת לְנוּ מִחְיָּה לְרוֹמֵם אֶת בֵּית ולהעמיד אַלהינו חרבתיו ולתת לנו גדר בִּיהוּדָה וּבִירוּשָׁלֶם:

ביווין זו וּבִיוּ וּשְׁלֶם. עזרא ט ט אָרֶץ לְעֹמֶק (רוּם וְאָרֶץ לְעֹמֶק 3) ולַב מְלָכִים אֵין חֵקֶר: משלי כה ג

הגהות הב"ח

(h) רש"י ד"ה חבר אומה. נ"ב ורש"י בפ' כירה דף מה ריש ע"א חברי שם מומה שהיתה עם פרסיים עכ"ל: (ב) ר"ה עגלא חלחא שלישי. נ"ב ובעירובין דף סג. דחה רש"י בעלמו פי קו. זמה (ש" בענמו פי" זה ע"ע: (ג) תום' ה"ה ולא תחת וכו' והר' יעקב מפריז פירש דחברים הם כומרים מרפסיים דומים למלאכי חבלה:

גליון הש"ם

, גמ' חברים שהיו עוסקים בתורה מפסיקין לק"ש. עי' מ"ק ט ע"ב תוס' ד"ה כאן במלוה וכו' ול"ע ועמד בוה הראנ"ח בתשובותיו: שיין לעיל ג ע"א חוס' ד"ה עיין לעיל ג ע"א חוס' ד"ה עקירת גופו: תום' ד"ה ר"ש וחבריו. מצלי בין היינו קריאת שמע. עיין ברכות טו ע"א תוס' ד"ה אמאן:

מוסף רש"י

ואפילו בשבת. יכול להתענות כדי שיתבטל לער גופו (תענית יב:). ברשות הרבים וישתה ברשות הרבים דישונה ברשות היחיד. דחיישינן שמא ימשך גופו למקום רגליו ויוציא הכלי עמו (ערובין כ. וכעי"ז שם צט.)•

תום' ישנים

ואמר רבינו יעקב דהני (א גגין דידן כקשקושי דמיין לפי שאין משממשין עליהן כמו שהיו רגילין להשממש על גגומיהן בימי חכמים ולפ"ו א א"ל להגביה בהכ"ינ יותר משאר גגין:

מוסף תוספות

א. דדוקא בימיהם שהיה תשמישו על הגג עיקר שהיו שוכבין שם וזהו גנאי לעשות תשמיש

הגהות מרדכי סימן מנ״ל. ב. דאמרו ליה לר׳ יוחנן אתו חברי לבבל שגא נפל. מוס׳ גיטין יז. ג. עליה דרשב״י כי הוה יתיב במערתא. מי׳ הכ״ן. T. אלמא ב. ז אמור לייתוך הזותוך הזמ יותר לבבל שא נפל, נוס פיקיה, אל פליהו יותר בל כי היותר בבשרואה, לי אן , ד. אלמה הו הוו מפסיקין לתפלה, "הלה"ש. ח. המשקים חפצים הצריכין לו נינהו, פי הר"ץ. 0. אפרי שותה בכלים שאינן צריכין לו. פי הר"ץ, אבל בחפצים שאינם צריכים לו בחרץ פלוגתא דר"מ אוסר ורבנן שרו. ריטנ"א. ". דמחשבתו משויא ליה מקום. ריטנ"א. "א. נמוס' הלה"ש נוסף: דאו חשוב כמונח ואפ"י הוא מהלך. (וע"ז הוא מכיא לאי מהוליא דיו וע" שפ"א).

עשרים ושש דכתיב שתים עשרה שנה עבדו את כדרלעומר. אין זו שלוה וי"ג מרדו אין זו שלום שהיו בהן מלחמות הרי כ"ה שנים ושנת כ"ו נהרג כדרלעומר והיתה בשלוה כ"ו הנותרים מנ"ב: לרומס בית אלהינו. ועל ידי כן זכינו לתת לנו גדר ביהודה:

כ"ו דכתיב ישתים עשרה שנה עבדו את כדרלעומר ושלש עשרה שנה מרדו ובארבע טשרה שנה וגו': ואמר רבא בר מחסיא אמר רב חמא בר גוריא אמר רב יכל עיר שגגותיה גבוהין מבית הכנסת לסוף חרבה שנאמר לרומם את בית אלהינו ולהעמיד את² חרבותיו וה"מ בבתים אבל א 🌣 בקשקושי יואברורי לית לן בה אמר רב אשי אנא עבדי למתא מחסיא דלא חרבה והא חרבה מאותו עון לא חרבה: ואמר רבא בר מחסיא אמר רב חמא בר גוריא אמר רב תחת ישמעאל ולא תחת נכרי תחת נכרי ולא תחת חבר תחת חבר ולא תחת תלמיד חכם תחת ת"ח ולא תחת יתום ואלמנה: ואמר רבא בר מחסיא אמר רב חמא בר גוריא אמר רב כל חולי ולא חולי מעים כל כאב ולא כאב לב כל מיחוש ולא מיחוש ראש כל רעה ולא אשה רעה: ואמר רבא בר מחסיא אמר רב חמא בר גוריא אמר רב אם יהיו כל הימים דיו ואגמים קולמוסים ושמים יריעות וכל בני אדם לבלרין אין מספיקים לכתוב חללה של רשות מאי קראה אמר רב משרשיא ישמים לרום וארץ לעומק ולב מלכים אין חקר: יואמר רבא בר מחסיא אמר רב חמא בר גוריא אמר רב ייפה תענית לחלום כאש לנעורת אמר רב חסדא יובו ביום ואמר רב יוסף האפי' בשבת רב יהושע בריה דרב אידי איקלע לבי רב אשי עבדי ליה עיגלא תילתא אמרו ליה למעום מר מידי אמר להו בתענית יתיבנא אמרו ליה ולא סבר ליה מר להא דרב יהודה דאמר מרב יהודה ילוה אדם תעניתו ופורע א"ל תענית חלום הוא ואמר רבא בר מחסיא אמר רב חמא בר גוריא אמר רב יפה תענית לחלום כאש לנעורת ואמר רב חסדא ובו ביום ואמר רב יוסף אפי' בשבת: ואם התחילו אין מפסיקין מפסיקין לק"ש: הא תנא ליה רישא איז מפסיקין סיפא אתאן לדברי תורה דתניא מברים שהיו עוסקין בתורה ימפסיקין לק"ש • ואין מפסיקין לתפלה א"ר יוחנן "לא שנו אלא כגון ר"ש בן יוחי וחביריו שתורתן אומנותן אבל כגון אנו מפסיקין לק"ש ולתפלה והתניא כשם שאין מפסיקין לתפלה כך אין מפסיקין לק"ש כי תני ההיא "בעיבור שנה דאמר רב אדא בר אהבה וכן תנו סבי דהגרוניא אמר רבי אלעזר בר צדוק כשהיינו עוסקין בעיבור השנה ביבנה לא היינו מפסיקין לא לקריאת שמע ולא לתפלה: מתני' ילא יצא החיים במחמו סמוך לחשכה • שמא ישכח ויצא ולא הלבלר בקולמוסו ולא יפלה את

כליו יולא יקרא לאור הנר באמת אמרו החזן

כשהוא מהלך חייב דכחיבתן זו היא הנחתן ואתי שפיר הא דפרק אמרו לו (כרימות דף יג:) יש אוכל אכילה אחת וחייב עליה ד' חטאות ואשם

אחד רבי מאיר אומר אף אם היתה שבת והוציאו בפיו חייב והשתא היכי חני ר"מ הוצאה דלא מחייב עלה עד שתנוח במעיו בהדי הנהו

וכו

רואה היכן תינוקות קוראין אבל הוא לא יקרא כיוצא בו לא יאכל הזב עם הזבה מפני הרגל עבירה: גמ' תגן התם לא ייעמוד אדם ברה"י וישתה ברה"ר

בר"ה וישתה ברה"י אבל אם הכנים ראשו ורובו למקום שהוא שותה מותר

ועוד דאמרינן בקדושין (עב.) הראני פרסיים דומין לחיילות בית דוד הראני חברין דומין למלאכי חבלה משמע דחברי אומה אחרת היא והא דאמר בפרק ב' דגיטין (דף יו.) אתא חברא שקל שרגא מקמייהו אמר רחמנא או בטולך או בטולא דבר עשו למימרא דבני אדומים מעלי מפרסיים והתניא אלהים הבין דרכה וגו' ידע הקב"ה שאין ישראל יכולים לקבל רוב גזרותיו של עשו הרשע עמד והגל׳ אותם לבבל לאו משום דחברים היו פרסאי אלא עיקר היו הפרסיים והחברים שביניהם היו כפופין להן ומשני הא מהמי דאתו חברי לבבל היו פרסאי מעלו מרומאי והא דקאמר או בטולך או בטולא דבר עשו בתר דאתו חברי לבבל בימי ר' יוחנן כדמוכח בהבא על יבמתו (יבמות סג:) והרשיעו את הפרסיים דרומיים מעלי מפרסאי ורש"י פירש שם דאתו חברי לבבל פרסיים בימי כורש ול"ג כדפרישי" דהא בימי רבי יוחנן אתו חברי ופרסיים בימי כורש וכדמוכח בקדושין (דף עב.) דלאו אומה אחת הן והר"ר יעקב מקורביל (ג) לי מפרש דחברים היו משרתים מפרסיים דומים למלחכי חבלה לפי שלובשים בגדים שחורים ורחבים והיינו דשקל הכומר שרגא

ולא תחת חבר. פירש נקונטרס חבר פרסיים ול"ג דפרסיים

וחברים בימי רבי יוחנן אתו לבבל כדאמר בהבא על יבמתו (יבמות סג:)-

היו בבבל מימות כורש כדפירש"י בפ"ב דגיטין (דף יז.)

להביא לע"ו שלהן: **כגון** אנו מפסיקין בין לקריאת לתפלה. וכל שמע בין דאמר ליה רבי זירא לרבי ירמיה ט מסיר אזנו משמוע תורה וגו' וי"ל מורתו היתה אומנתו או עדיין לא היתה שעה עוברת:

בגון רבי שמעון בן יוחי וחבריו. והא דאמר לקמן (דף לג:) גכי הוה מטים (זמן תפלה) לביש ומכסי ומללי™ ההוא ®מללי היינו ק״שה: שנה. שלא ימקלקלו בעיבור :המועדות

שבא ישכח ויצא. אליבא דרבא דאמר לא גזרי גזירה לגזירה אין לפרש שמא ישכח המחטי דאפילו יצא ליכא איסור דאורייתא כדאיתא בפ"ב דב"ק (דף כו:) הכיר בה ושכחה לענין שבת פטור מלחכת מחשבת אסרה תורה אלא שמא ישכח את המחט להלניעו עד שיהיה שבת ולבסוף כשיזכור את המחט ישכח שהוא שבת וילא: לא יעמוד אדם ברה"ר וישתה ברה"י. בהמולם תפילין (עירובין דף לט.) מוקי לה בחפלים הלריכים לו ודברי הכל פי׳ אפי׳ רבנן דאמרי עומד אדם בר״ה ומטלטל ברה"י הכא מודו דכיון דלריך לשתות ח איכא למיחש שמא יביאם אצלו ש וא"ת השתא נמי כי יכנים ראשו ורובו אמאי שרי הא מפיק מרה"י לרה"ר שלוקח ברה"י ונחית בבטנו ברה"ר" דהכי אמר התם השתין מים ורק חייב חטאת ויש לומר דבליעתו היינו הנחתו ואין לחוש במה ששוב נכנסים לתוך מעיו כדאמריא (לקמן דף פ.) הולים דיו לכתוב ב׳ חותיות וכתבן

כשהיינו עטוקים בעיבור שנה ביבנה לא היינו מפסיקין לא לק״ש ולא לתפלה. מתני׳ לא יצא החייט במחטו . ירוטלמי לחשכה חייא חשיכה, הדא אמר

דמחייב אפילו חשיכה דתנינן בתרה מנחה היא. תנן התם בסוף עירובין, לא יעמוד אדם ברה"י וישתה ברה"ר, ולא ברה"ר וישתה ברשות היחיד, אא״כ הכניס ראשו ורובו למקום ששותה

א) אולי כיון רפינו בתיכת לעולם לתש"כ החו"ש בחידושיו לשבת בחועלת שעשה רב אשי שלא מחרב היינו שלא תהא נשארת בחורבנה לעולם בשעמיד הקב"ה לחזור בתי לדיקים לישובן וכדאימא בברכות נ"ח ב" תחזור גם היא לישובה. והיינו דכתיב ולהעמיד את חרבותיו ע"ש ודו"ק.